Υπερηφάνεια (Αγ. Ιωάννης Κρονστάνδης)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 29 Απριλίου, 2015

"*Ο Θεός υπερηφάνοις αντιτάσσεται,*
ταπεινοίς δε δίδωσι χάριν"

Η
εμφάνιση της σατανικής υπερηφάνειας στους ανθρώπους

Η υπερηφάνεια
συνηθέστατα κάνει την εμφάνισή της στον άνθρωπο με τον εξής τρόπο: Ο άνθρωπος που δέχτηκε τη μόλυνσή της, εξισώνει με τον εαυτό του τους πάντες ή τουλάχιστον πολλούς ανωτέρους ή μεγαλύτερούς του στην ηλικία, την εξουσία ή τις ικανότητες, και δεν ανέχεται να βρίσκεται χαμηλότερά τους. Αν ο υπερήφανος άνθρωπος είναι υφιστάμενος, δεν σέβεται - όπως και πρέπει – τον προϊστάμενό του, δεν θέλει να του υποκλίνεται με σεβασμό, δεν σέβεται τις εντολές του και τις εκτελεί απρόθυμα, από φόβο· εξισώνει τον εαυτό του με όλους τους μορφωμένους ανθρώπους και δεν παραχωρεί την υπεροχή πάνω από τον εαυτό του σε κανένα ή, αν το κάνει αυτό, το κάνει για πολύ λίγους ανθρώπους. Αν είναι είτε μορφωμένος είτε αμόρφωτος, είτε γιός είτε κόρη, δεν αποδίδει τον προσήκοντα σεβασμό στους γονείς και τους ευεργέτες του, ιδιαίτερα τους απλοϊκούς και τους απαίδευτους, θεωρώντας τους ίσους με τον εαυτό του, ακόμα και υποδεέστερους.

Πρέπει να προσέχεις στο
έπακρο να μην συγκρίνεις τον εαυτό σου με τους άλλους από οποιαδήποτε άποψη, **αλλά να τοποθετείς τον εαυτό σου χαμηλότερα απ' όλους έστω κι αν στην πραγματικότητα είσαι σ' οτιδήποτε καλύτερος από πολλούς ή ίσος με πάρα πολλούς. Κάθετι μέσα μας είναι από τον Θεό· δεν είναι δικό μας.** ***«... Τούτο ουκ εξ υμών, Θεού το δώρον, ουκ εξ έργων, ίνα μη τις καυχήσηται» (Εφεσ. 2,8-9). «Πάντα δε ταύτα ενεργεί το έν και το αυτό Πνεύμα» (πρβλ. Α' Κορ.12,4·11).*** **Και πώς μπορώ να υπερηφανεύομαι για κάτι καλό που δεν είναι δικό μου και να συγκρίνω τον εαυτό μου με κείνους που από τον ίδιο τον Θεό και την εμπιστοσύνη της κοινωνίας τοποθετήθηκαν πιο ψηλά από μένα**; Έτσι λοιπόν, ***όταν κληθής υπό τινος εις γάμους, μη κατακλιθής εις την πρωτοκλισίαν, μήποτε εντιμότερός σου ή κεκλημένος υπ' αυτού, ...***

Ότι πας ο υψών εαυτόν ταπεινωθήσεται και ο ταπεινών εαυτόν υψωθήσεται» (Λουκ. 14, 8· 11).

Η φιλαυτία μας και η υπερηφάνειά μας φανερώνεται ιδιαίτερα στην ανυπομονησία μας και στο ευέξαπτο του χαρακτήρα μας, όταν κάποιος από μας δεν υπομένει ούτε το πιο μικρό δυσάρεστο πράγμα, που άλλοι μας προξενούν, είτε με πρόθεση είτε και χωρίς πρόθεση να το κάνουν, όταν δεν υπομένει κάποιο εμπόδιο που οι άνθρωποι ή το περιβάλλον μας στήνουν στον δρόμο μας δικαιολογημένα ή αδικαιολόγητα, είτε σκόπιμα είτε όχι. Η φιλαυτία και η υπερηφάνειά μας θάθελαν πάντα να γίνεται το δικό μας, θάθελαν να μας περιβάλλουν όλες οι τιμές και οι ανέσεις του πρόσκαιρου βίου· θάθελαν ακόμα μ' ένα μας νεύμα να υποτάσσονται και να υπακούουν σε μας σιωπηλά και γρήγορα όλοι οι άνθρωποι και ακόμα – μέχρι που φτάνει η υπερηφάνειά μας! - η φύση όλη· ενώ, αλλοίμονο! εμείς οι ίδιοι είμαστε πολύ βραδείς στην πίστη και σε κάθε καλό και αγαθό έργο, αλλά και στο να ευαρεστήσουμε τον μόνο Κύριο των πάντων!

Χριστιανέ μου, οφείλεις οπωσδήποτε να είσαι ταπεινός, πράος και μακρόθυμος ενθυμούμενος ότι είσαι πηλός και σποδός (στάχτη) και ένα τίποτα, ενθυμούμενος ότι είσαι ακάθαρτος και πως **κάθε τι το καλό μέσα σου είναι από τον Θεό**, πως από τον Θεό είναι οι δωρεές της ζωής σου, της αναπνοής σου, **όλα σου τα χαρίσματα**· ενθυμούμενος ακόμη ότι για το αμάρτημά σου της ανυπακοής και της ακράτειας πρέπει τώρα να εξαγοράσεις την μέλλουσα μακαριότητά σου στον Παράδεισο με μακροθυμία, που **είναι αναγκαία στον κόσμο των ατελειών και αναρίθμητων αμαρτημάτων πεπτωκότων ανθρώπων**, που ζουν μαζί μας και αποτελούν τα αμέτρητα μέλη της μιας ανθρωπότητας, της **μολυσμένης και καταβεβλημένης από τις αμαρτίες**. ***«Αλλήλων τα βάρη βαστάζετε, και ούτως αναπληρώσατε τον νόμον του Χριστού» (Γαλ. 6,2). Όποιος δεν είναι υπομονετικός και εξάπτεται εύκολα δεν γνώρισε ούτε τον εαυτό του ούτε τους ανθρώπους γενικά και δεν είναι άξιος να ονομάζεται Χριστιανός!*** Λέγοντας αυτό κατακρίνω τον εαυτό μου, γιατί εγώ πρώτος πάσχω από την ασθένεια της ανυπομονησίας και εύκολα εξάπτομαι.

Ο υπερήφανος άνθρωπος, όταν άλλοι μιλάνε για τις αρετές οποιουδήποτε ανθρώπου, νοιώθει ένα πονηρό φόβο μέσα του· φοβάται μήπως ο άνθρωπος, για τον οποίο μιλάνε, στέκει πιο ψηλά στις αρετές και τον επισκιάσει, γιατί ο υπερήφανος τοποθετεί τον εαυτό του ψηλότερα απ'

όλους και δεν φαντάζεται να βρεθούν όμοιες ή καλύτερες αρετές από τις δικές του σ' άλλους ανθρώπους. Συμφορά του η άμιλλα των άλλων.

Τι είναι το πιο επιθυμητό πράγμα για τον άνθρωπο; Είναι η αποφυγή της αμαρτίας, η άφεση και συγχώρηση των αμαρτημάτων και η απόκτηση της αγιότητας. Γιατί; Διότι οι αμαρτίες, όπως για παράδειγμα η υπερήφανη και κακή συμπεριφορά προς τον πλησίον, η καχυποψία, η απληστία, η φιλαργυρία, ο φθόνος κ.ο.κ. **μας χωρίζουν από τον Θεό, την Πηγή της Ζωής**, μας απομακρύνουν από την επικοινωνία και την επαφή με τους ανθρώπους και μας ρίχνουν σε πνευματικό θάνατο· τουναντίον, η με πραότητα, ταπείνωση και ακακία συμπεριφορά μας προς όλους, ακόμα και προς τους εχθρούς μας, η απλότητα και η αφελότητα της καρδιάς, η ανιδιοτέλεια, η ολιγάρκεια, η γενναιοδωρία προς όλους και άλλες πράξεις αρετής μας ενώνουν με τον Θεό, την Πηγή της Ζωής, και μας καθιστούν αγαπητούς στους ανθρώπους. Γι' αυτό, Κύριε, δίνε μας τη δύναμη να αποφεύγουμε ολότελα την αμαρτία και να συνηθίσουμε τον εαυτό μας σε κάθε αρετή με τη Χάρη Σου. Ναι, Δέσποτα Κύριε, ***«όντες πονηροί» (Ματθ. 12, 34)***, **χωρίς Εσένα δεν μπορούμε να πράττουμε κανένα καλό.**

Μερικές φορές ο εχθρός (δηλαδή ο διάβολος) μας εξαπατά με τον εξής τρόπο· όταν βλέπουμε οποιοδήποτε αμάρτημα ή ελάττωμα σε κάποιο Αδελφό ή στην κοινωνία, τότε εμβάλλει στην καρδιά μας αδιαφορία και ψυχρότητα ή μάλλον μια επαίσχυντη δειλία έτσι, που να μην πούμε ένα λόγο σταθερό και επικριτικό ενάντια στη αδικία και στο ψεύδος και να συντρίψουμε τη δύναμη του αμαρτωλού. Χριστέ Βασιλιά μου! Χάριζέ μου ζήλο Αποστολικό και το πυρ του Αγίου Πνεύματος στην καρδιά μου έτσι, ώστε πάντα **να ξεσηκώνομαι με παρρησία και τόλμη ενάντια στην αυθάδη κακία**, ιδιαίτερα εκείνη που μόλυνε πολλούς, και να μη φείδομαι κανενός για τη δική τους σωτηρία και τη σωτηρία όλου του λαού Σου και για να μη σκανδαλίζονται βλέποντας το ξεχείλισμα τόσων κακών και πέσουν: ***«Ος δ' αν σκανδαλίση ένα των μικρών τούτων των πιστευόντων εις εμέ, συμφέρει αυτώ ίνα κρεμασθή μύλος ονικός εις τον τράχηλον αυτού και καταποντισθή εν τω πελάγει της θαλάσσης... Ήλθε γαρ ο υιός του ανθρώπου σώσαι το απολωλός» (Ματθ. 18,6· 11).***

Οι κόλακες είναι μεγάλοι εχθροί μας· μας τυφλώνουν τα μάτια και **δεν μας επιτρέπουν να βλέπουμε τις μεγάλες μας ελλείψεις· γι' αυτό και μας**

φράζουν το δρόμο προς την τελειότητα, ιδιαίτερα αν είμαστε εγωϊστές και δεν βλέπουμε μακριά. Γι' αυτό είναι ανάγκη πάντοτε να σταματούμε τους κόλακες που μας απευθύνουν λόγια κολακευτικά ή να τους αποφεύγουμε. Συμφορά σ' όποιον περιβάλλεται από κόλακες· καλό γίνεται σ' όποιον περιβάλλεται από απλοϊκούς, αφελείς στην καρδία ανθρώπους, **που δεν κρύβουνε την αλήθεια, έστω κι αν αυτή είναι δυσάρεστη**, για παράδειγμα όταν φανερώνουν τις αδυναμίες και τα αμαρτήματά μας, τα πάθη μας και τα σφάλματά μας.

Όταν σου έρθει στο νου κάποια σκέψη ασύνετη – να λογαριάζεις για παράδειγμα τα οποιαδήποτε καλά σου έργα - , τότε αμέσως να διορθώσεις αυτό σου το σφάλμα· **είναι προτιμότερο να λογαριάσεις τις αμαρτίες σου, τις ασταμάτητες και αναρίθμητες προσβολές σου προς τον Πανάγαθο και δίκαιο Κύριό μας**· θα βρεις τότε πως είναι πολλές όπως η άμμος της θάλασσας και πως οι αρετές - αν τις συγκρίνεις με κείνες τις προσβολές - ισοδυναμούν με το μηδέν, είναι σχεδόν ανύπαρκτες.

Απόσπασμα από το βιβλίο: "Η μετάνοια και η Θεία Μετάληψη", Εκδόσεις ΤΗΝΟΣ, το οποίο και προτείνουμε ανεπιφύλακτα

(Πηγή ηλ. κειμένου: oodegr.co)